

Intézkedési javaslatok

Nehéz (teher-) gépjárművek utólagos felszerelése részecskeszűrővel

Célkitűzés

A magyarországi, dízelüzemű nehéz (teher-) gépjármű, autóbusz állomány túlnyomó része a motorok emissziós tulajdonságait tekintve jelentősen elmarad az aktuális követelményektől. Ugyanez elmondható a vasúti vontató járművekről, építőgépekről. Mivel ezen eszközök – főleg az utóbbi évtizedben beszerettek – jelentős értéket képviselnek, azok lecserélésére rövid- és középtávon nem lehet számítani. Ugyanakkor ezek utólagos felszerelése részecskeszűrővel a PM10 szennyezés mértékét nagyságrendekkel is képes csökkenteni.

A részecskeszűrők utólagos felszerelését kiemelten kell kezelni minden olyan – gépészeti felújítást is megvalósító – járműrekonstrukciónál, ahol az érintett jármű futásteljesítményének jelentős részét városokban teszi meg. Szintén nagy jelentőségű ez a lehetőség a nagy éves futásteljesítményű tehergépkocsik, autóbuszok esetén.

A részecskeszűrővel való felszerelés jelentős előrelépést jelent az építőgépek szennyező hatásának mérséklődésében, bár ez esetben – a korosabb berendezéseknél – műszaki korlátok jelentkezhetnek.

Hatásmechanizmus

A dízelmotorral hajtott nehéz (teher-) gépjárművek, vasúti vontató járművek, és építőgépek utólagos felszerelése részecskeszűrővel jelentős mértékben csökkenti a PM₁₀ és egyéb kipufogógáz összetevők (CO, HC) járművekből történő kibocsátását. Ennek közvetlen jótékony hatása van az emberi egészségre és ilyen módon csökkenhetnek a társadalomra terhelődő, emberi egészségkárosodásból származó externális költségek.

Jelenlegi helyzet

Meglévő, hasonló megoldások

Sikeres dízel retrofit programokat végrehajtottak már az világszerte (Kalifornia, New Jersey, New York City, Hong

Kong, Japán, Dél-Korea, Mexikó, Svédország), és vannak országok ahol ezek programok még fejlesztés alatt állnak (Kína, Thaiföld, India, Chile). Európában Franciaországban, Belgiumban és Angliában hajtottak végre retrofit projekteket. Ezek a programok majdnem kizárólag, nehéz tehergépjárműveket, autóbuszokat érintő programok.

A Közlekedéstudományi Intézet és a BKV együttműködése keretében végrehajtásra került egy pilot projektnek (egy dízel retrofit pilot program), amelynek során részecskeszűrők kerültek felszerelésre autóbuszokra amelyek üzemben állnak ma is, és ennek végén ezen a területen jelentős mennyiségű tapasztalat gyűlt össze.

Vonatkozó (hatályos) jogszabályok

Magyarországon jelenleg nincs olyan hatályos jogszabály, amely ösztönzi a dízelmotorral felszerelt használt és gyárilag szűrővel nem rendelkező tehergépjárművek, munkagépek üzemeltetőit arra vonatkozóan, hogy utólagos részecskeszűrővel lássák el járműveiket. Az újonnan forgalomba helyezett járművek olyan fejlett kipufogógáz utánkezelő technológiával rendelkeznek, amelyek már nem teszik szükségessé a részecskeszűrők használatát, vagy eleve fel vannak szerelve ilyenfajta szűrővel.

Hatályos típusvizsgálati jogszabály a teljes járműre vonatkozik, azonban az ENSz-EGB keretén belül készülően van egy a pótlólag felszerelésre kerülő kipufogógáz utánkezelő berendezésekre vonatkozó előírás, ez azonban még nem tartalmazza a részecskeszűrőkre vonatkozó speciális követelményeket.

Szükséges lépések

Feladatok felvetése

Ahhoz, hogy állami, közösségi hozzájárulást (engedményeket) lehessen adni azoknak az üzemeltetőknek, amelyek járműveikre részecskeszűrőt utólagosan kívánnak felszerelni, a felszereléssel kapcsolatos követelményrendszert tartalmazó jogszabálynak léteznie kell.

A jogszabályban lefektetendő követelményrendszer kialakításához, műszaki tapasztalatokra van szükség, amely a már említésre került autóbuszos pilot projekthez hasonlóan létrehozható pilot projektek végrehajtásával pl. a nehéz tehergépjárművek, munkagépek területén.

Egy ilyenfajta pilot dízel retrofit program sikeres kivitelezése és működése alapvetően a programban résztvevő járműparkban megtalálható járművek darabszámától függ.

A programban meghatározandók a következők:

- mely járművek alkalmasak a retrofit elvégzésére
- a megfelelő kibocsátás-csökkentő technológiát minden egyes jármű számára
- a kívánt vagy kötelezően elérendő csökkentési mértéket
- a tüzelőanyag-minőségi igényeket
- üzemeltetési és karbantartási, élettartam követelményeket
- a jármű-üzemeltetők és a nyilvánosság oktatási, képzési igényei.

Közigazgatási, járműpark üzemeltetői, és illetékes kutatóintézeti hármas együttműködés keretében valósulhatnak meg ilyen pilot projektek.

Kapcsolódó szabályozási – közigazgatási szintű teendők

- Új jogszabály kidolgozása vagy az 1990/5 illetve az 1990/6 jogszabályrendszer kiegészítése

Várható hatások

	Környezeti hatás
rövid/közép/hosszú távon	Hatás megjelenése
	Költségkihatása
költségvetés/piaci szereplők/egyének	Költségviselő(k)
2011	Bevezetés várható ideje
folyamatos	Határidő